

Econometer 1^e kwartaal 2019

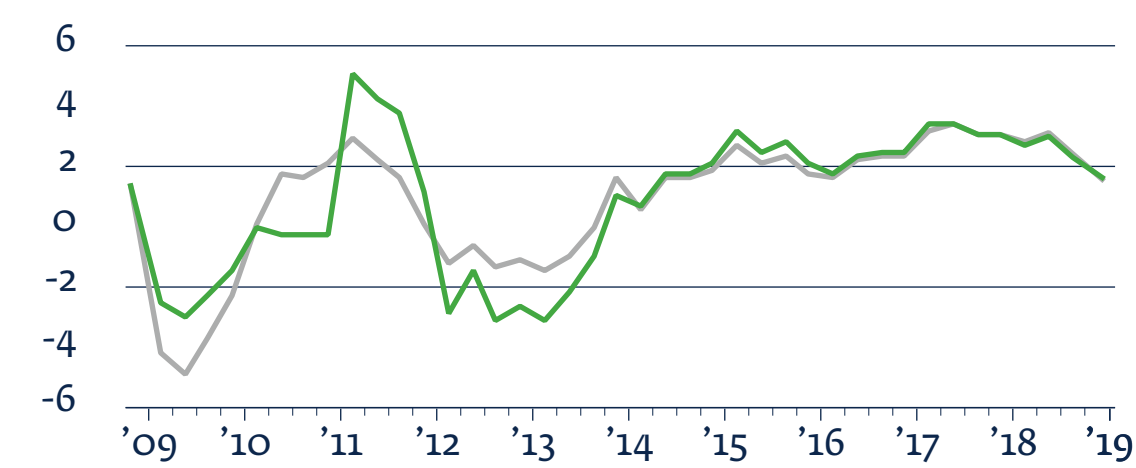
Economie groeit rustig door

In het eerste kwartaal van 2019 is het Bruto Binnenlands Product (BBP) in Nederland ten opzichte van het eerste kwartaal van 2018 met 1,7% gegroeid. De afvlakking van de economische groei zet daarmee door, maar de economie blijft groeien. Het BBP groeide, net als in het vierde kwartaal van 2018, met 0,5% ten opzichte van een kwartaal eerder. Tevens groeit het BBP nu al 20 kwartalen achter elkaar. De economische groei was voornamelijk te danken aan de investeringen in vaste activa. Het gaat hierbij vooral om woningen, gebouwen, infrastructuur en machines. Deze groei gaat samen met een relatief hoge bezettingsgraad van de machines en installaties in de industrie. Er werd door huishoudens vooral veel uitgegeven aan woninginrichting, elektrische apparaten en diensten. De sectoren met de hoogste groei waren de Bouw en de Zakelijke diensten (CBS, 2019). Ten opzichte van het vierde kwartaal van 2018 is de groei in de Industrie teruggelopen, maar deze sector groeide nog steeds met bijna 1%.

De economische groei in Gelderland was met 1,7% gelijk aan het Nederlandse groeicijfer. Het werkloosheidspercentage blijft laag. In Gelderland 3,3% ten opzichte van 3,7% voor Nederland als geheel. Dit betekent dat het werkloosheidspercentage in Gelderland iets is gedaald ten opzichte van het vierde kwartaal van 2018 terwijl het werkloosheidspercentage in Nederland met 0,2%punt een fractie is gestegen ten opzichte van het vierde kwartaal van 2018. Deze lichte stijging komt bijna ieder jaar voor in het eerste kwartaal, er kan dus gesproken worden over een seizoeneffect en niet over een trend. Gelderland blijft bij beide indicatoren de Nederlandse trend volgen.

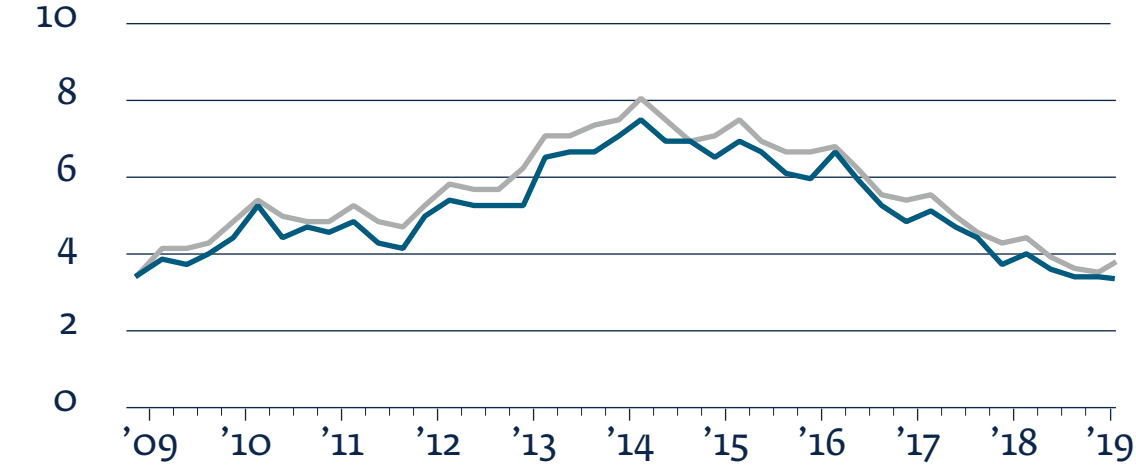
Economische groei

%-groei van het BBP ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder
Bron: CBS

Werkloosheidspercentage

Werkloosheid in % van de beroepsbevolking kwartaalcijfers
Bron: CBS/BEO

Trendbeeld Gelderse Conjunctuur (Voortschrijdend 12-maandsgemiddelde)

Aantal nieuwe vacatures flink gestegen

De werkgelegenheidsgraad, het percentage mensen van de 15 tot 75 jarige bevolking met een baan, in Gelderland is met 68,3% gelijk aan het Nederlands gemiddelde. Daarmee is de werkgelegenheidsgraad in Gelderland ten opzichte van het vierde kwartaal van 2018 gelijk gebleven, terwijl het Nederlands gemiddelde licht is gedaald. Het aantal nieuwe vacatures is ten opzichte van het 4e kwartaal van 2018 in zowel Gelderland als Nederland duidelijk gestegen. Dit is iets wat de afgelopen 3 jaar telkens gebeurde in het eerste kwartaal. Doordat het absolute aantal nieuwe vacatures sinds het 2e kwartaal van 2018 echter veel lager is dan in de periode ervoor zien we in de grafiek dat de dalende lijn op basis van het voortschrijdend 12maandsgemiddelde zich voortzet. De bevolkingsgroei in Gelderland was gelijk aan het Nederlands gemiddelde. De verschillen blijven hierdoor minimaal.

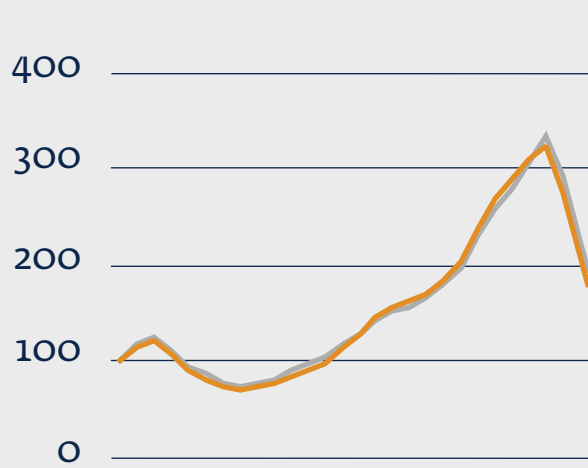
Werkgelegenheidsgraad

% van de 15- tot 75-jarige bevolking met een baan
Bron: CBS

Nieuwe vacatures *

Indexcijfer, jaargemiddelde 2012 = 100
Bron: CBS/UWV/BEO

Bevolkingsgroei

In % t.o.v. dezelfde maand een jaar eerder
Bron: CBS

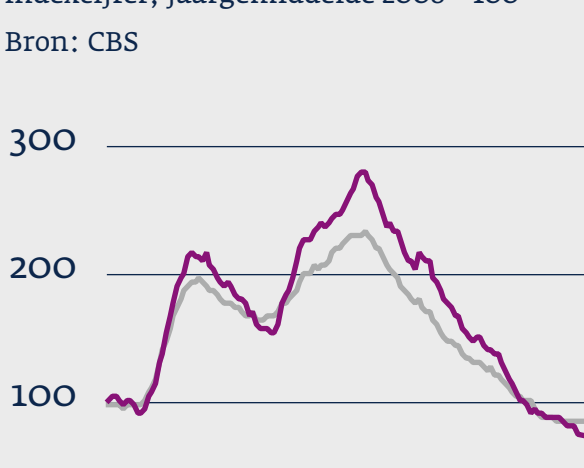
Aantal faillissementen in Gelderland blijft dalen

In het eerste kwartaal van 2019 daalde het aantal faillissementen in Gelderland terwijl het aantal faillissementen in Nederland als geheel steeg. We zien daardoor dat de trend waarbij het aantal faillissementen in Gelderland sinds 2017 relatief sneller daalt dan in Nederland als geheel zich doorzet. Sinds het derde kwartaal van 2018 ligt het Gelderse indexcijfer onder het Nederlands gemiddelde en dit verschil is in het eerste kwartaal van 2019 wederom in positieve zin gegroeid voor Gelderland. De industrie blijft groeien en dat is terug te zien in het relatief hoge percentage bedrijven met omzetgroei in de sector. Het percentage bedrijven met omzetgroei in het eerste kwartaal van 2019 ligt wel lager dan in het vierde kwartaal van 2018. Dit geldt zowel voor Gelderland als voor Nederland als geheel.

In Gelderland gaf ongeveer 3 op de 10 bedrijven aan dat hun omzet het afgelopen kwartaal was gestegen ten opzichte van ongeveer 4 op de 10 bedrijven in het vierde kwartaal van 2018. In Nederland lag dit percentage in beide kwartalen iets lager. In zowel Gelderland als Nederland gaf iets meer dan 1 op de 10 bedrijven aan dat hun omzet de afgelopen 3 maanden is gedaald. Ook hier geldt dat het met de Gelderse industrie beter gaat dan het landelijk gemiddelde aangezien het percentage bedrijven met een omzetsdaling iets lager was. Het aantal overnachtingen blijft groeien in zowel Gelderland als Nederland. Het aantal overnachtingen steeg in Gelderland in het eerste kwartaal van 2019 harder dan het landelijk gemiddelde, de verschillen zijn echter klein. Gelderland volgt dus de landelijke trend van een groeiend aantal overnachtingen, maar de groei ligt iets hoger.

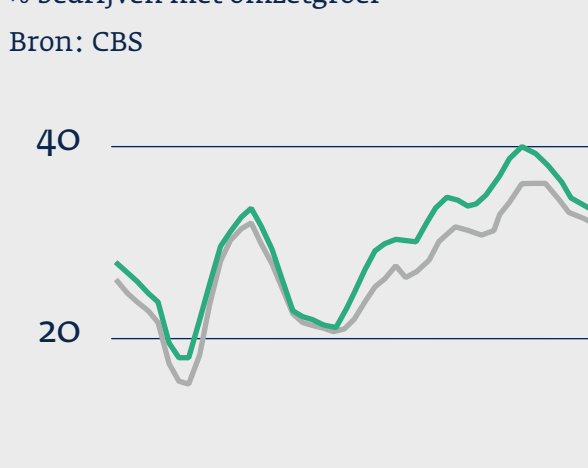
Faillissementen

Indexcijfer, jaargemiddelde 2008 = 100
Bron: CBS

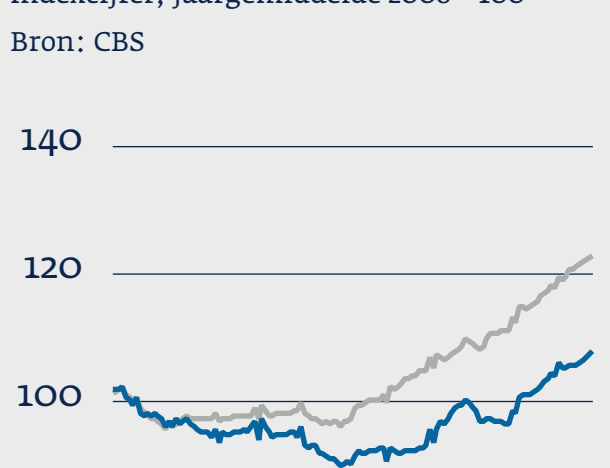
Industrie

% bedrijven met omzetgroei
Bron: CBS

Overnachtingen R&T ²

Indexcijfer, jaargemiddelde 2008 = 100
Bron: CBS

Gelderse bouw- en woningmarkt

Het aantal bouwvergunningen voor bedrijfsgebouwen is in het eerste kwartaal van 2019 in Oost-Nederland gedaald. Ook voor Nederland als geheel daalde dit aantal, maar in iets mindere mate. Ondanks de sterkere daling blijft het aantal bouwvergunningen voor bedrijfsgebouwen Oost-Nederland, waar Gelderland een belangrijk onderdeel van is, boven het Nederlands gemiddelde. De woningverkoop is aan het dalen sinds het begin van 2018. Dit is voornamelijk te verklaren door een gebrek aan beschikbare woningen en de hoge woningprijzen. De woningprijzen blijven in rap tempo stijgen, waarbij de prijzen in Nederland als geheel in het eerste kwartaal van 2019 iets sterker zijn gestegen dan in Gelderland. Bij het aantal verkochte woningen blijft Gelderland ondanks de iets sterkere daling in het eerste kwartaal van 2019 wel duidelijk boven het Nederlands gemiddelde.

Bij deze getallen en percentages wordt er gebruik gemaakt van een voortschrijdend 12maandsgemiddelde. Gebruikte bronnen: zie grafiekjes, trendstijling Bureau Economisch Onderzoek, provincie Gelderland

Woningverkoop*

Indexcijfer, jaargemiddelde 2008 = 100
Bron: Kadaster

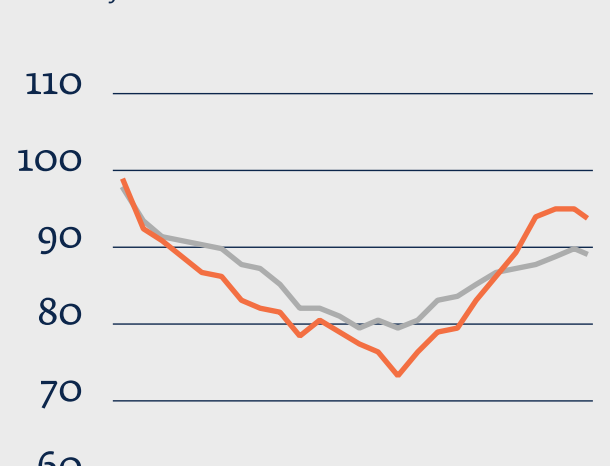
Woningprijzen*

Indexcijfer, jaargemiddelde 2008 = 100
Bron: Kadaster

Aantal bouwvergunningen bedrijfsgebouwen

Indexcijfer 2012 = 100 Bron: CBS

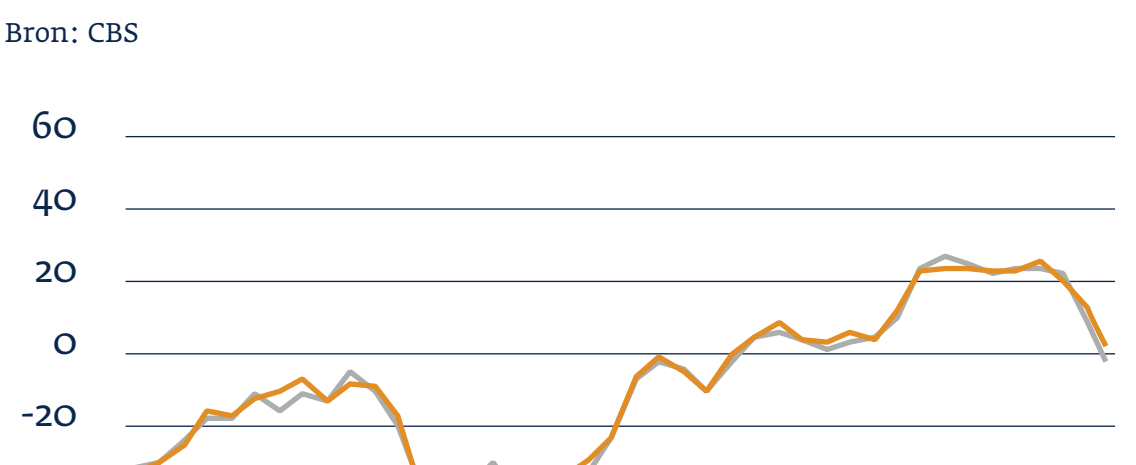
Vertrouwen bij consumenten en ondernemers daalt

Het consumentenvertrouwen is wederom gedaald. In Gelderland is het consumentenvertrouwen in het eerste kwartaal van 2019 nog net positief, in Nederland als geheel is het zelfs negatief. Dit was voor het laatste geval in het eerste kwartaal van 2015. De verschillen zijn echter klein. Ook het ondernemersvertrouwen is in zowel Gelderland als Nederland gedaald. Hierbij was de daling in Gelderland ook minder dan voor Nederland als geheel waardoor ook het ondernemersvertrouwen in Gelderland boven het Nederlands gemiddelde blijft. De onzekerheden aangaande de Brexit, de handelsoorlog tussen de Verenigde Staten en China zijn belangrijke oorzaken voor het dalende vertrouwen. In tegenstelling tot het consumentenvertrouwen is het ondernemersvertrouwen in Nederland als geheel nog wel positief.

De ondernemers in Gelderland geven bij vijf van de zes indicatoren aan bovengemiddeld positief te zijn. Alleen bij de omzet uit het buitenland scoort Gelderland iets onder het Nederlands gemiddelde. Opvallend is vooral dat Gelderse ondernemers zeer positief zijn over de personeelssterkte. Daarbij scoren de Gelderse ondernemers het hoogste van alle provincies. Dit betekent dat zij verwachten dat het personeelsbestand zal groeien in het tweede kwartaal van 2019. Ook over de ontwikkeling van de winstgevendheid zijn zij zeer positief, hier scoort alleen de provincie Utrecht beter. Bij per saldo 7,6% van de ondernemers in Gelderland is de winstgevendheid in het eerste kwartaal van 2019 toegenomen. Ter vergelijking, het landelijke gemiddelde lag op 3,7%.

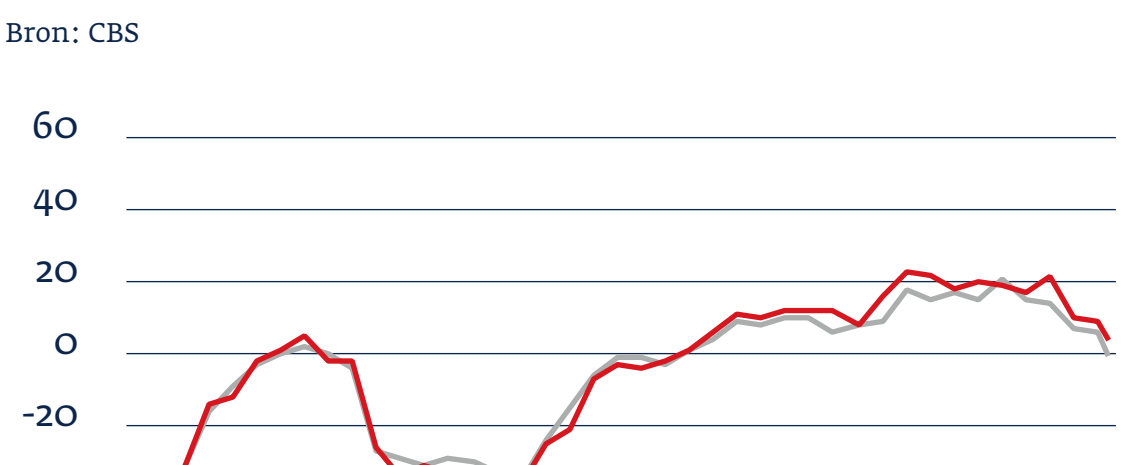
Consumentenvertrouwen

Saldo van positieve en negatieve antwoorden (uitgedrukt in %), kwartaalcijfers
Bron: CBS

Economisch klimaat bedrijven

Saldo van positieve en negatieve antwoorden (uitgedrukt in %), kwartaalcijfers
Bron: CBS

Conjunctuurenquête Nederland

Begin 1e kwartaal 2019 (CBS/KvK e.a.)

Hoe donkerder de kleur, hoe optimistischer het bedrijfsleven. Voor meer informatie zie: [COEN rapport-2019](#) (pagina 10)

Meer informatie: Bureau Economisch Onderzoek, Provincie Gelderland

